

ཞེས་པར་བྲ།

- ༡། མ་ཆ་10དང་100 ཡང་ན་1000 ཅན་གྱི་གྲངས་ཆ་སེལ་གྲངས་ཐོག་འབྲི་བྲ།
- ༢། གྲངས་ཆ་སེལ་གྲངས་སྲུ་བརྒྱར་སྐབས། མ་ཆ་10 དང་100 ཡང་ན་1000 སོགས་ཡིན་ན། ང་ཚོས་བྲུ་ཆ་
བྲིས་ཏེ་གཡམ་ནས་གཡོན་དུ་གནས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་གསུམ་ཡོད་སར་སེལ་གྲངས་ཚོག་གོ་རེམ་
བཞིན་རྒྱག་དགོས། གལ་ཏེ་བྲུ་ཆར་གྲངས་གནས་འདང་ངེས་མེད་ན་ང་ཚོས་བྲུ་ཆའི་གཡོན་དུ་ལྷན་ཀོར་འཇུག་
དགོས།
- ༣། སེལ་གྲངས་གྲངས་ཆར་བརྒྱར་དགོས་ན། སེལ་གྲངས་ཚོག་དོར་ནས་ཐོབ་པའི་གྲངས་དེ་བྲུ་ཆར་འབྲི་བ་དང་།
མ་ཆ་ནི་སེལ་གྲངས་ཁག་ནང་གྲངས་གནས་ཇི་ཡོད་གྲངས་₁ གི་རྗེས་སྲུ་ལྷན་ཀོར་གྲངས་དེ་བྲིས་ནས་ཐོབ་པ་
དེ་ཡིན།
- ༤། མ་ཆ་ ཅན་གྱི་གྲངས་ཆའི་བྲུ་ཆ་ཡིས་བརྒྱ་ཆ་མཚོན།
- ༥། བརྒྱ་ཆ་ནི་མཚོན་རྟགས་% ཡང་ན་ $\frac{1}{100}$ ཡིས་མཚོན་ཡོད།
- ༦། གྲངས་ཆ་བརྒྱ་ཆའི་ནང་བྲིས་པར་ང་ཚོས་གྲངས་ཆ་དེའི་མ་ཆ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་འདྲ་མཚུངས་གྲངས་ཆར་བརྒྱར་
རྗེས་བྲུ་ཆ་དེ་དེའི་དགོས་མཁོའི་བརྒྱ་ཆར་ལེན་གྱི་ཡོད།
- ༧། སེལ་གྲངས་བརྒྱ་ཆའི་ཐོག་མཚོན་པར་ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་དེ་མ་ཆ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་འདྲ་མཚུངས་གྲངས་ཆར་བརྒྱར་
རྗེས། བྲུ་ཆ་དེ་དེའི་དགོས་མཁོའི་བརྒྱ་ཆར་ལེན་གྱི་ཡོད།

100

སློབ་ཚན་བདུན་པ། སེལ་གྲངས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྩི་ཐབས།

Chapter 7: Basic Operations on Decimals

སེལ་གྲངས་ཀྱི་སློམ་འཐེན། Addition and Subtraction of Decimals

སློབ་ཚན་སློམ་མའི་ནང་སློབ་ཕུག་ཚོར་སེལ་གྲངས་སྐོར་འོ་སློབ་བྱས་ཟེན་པ་དང་། གནས་ཐོབ་རེ་བུ་མིག་གཅིག་གནས་ཀྱི་གཡས་སློབ་སྲུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ན་སེལ་གྲངས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པའང་ཁོང་ཚོས་ཤེས་ཡོད། སེལ་གྲངས་ཀྱི་རྩི་ཐབས་ནི་སེལ་གྲངས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་སློབ་ཕུག་ཚོར་ཤེས་སྲུ་འདུག་དགོས། སེལ་གྲངས་སློམ་འཐེན་གྱི་སྐབས། ཐོག་མར་སེལ་གྲངས་ཚོག་ངེས་པར་དུ་ཐད་ཀར་སློབ་དགོས་སྐོར་གསལ་བཤད་གྱི་དགོས་ལ། རྩི་གྲངས་སྐབས་སྲུ་གྲངས་གནས་གཅིག་པའི་གྲངས་ཀ་རྣམས་སློམ་འཐེན་གྱི་དགོས་པ་ལྟར། སེལ་གྲངས་ལའང་བརྒྱད་རིམ་དེ་རང་བྱ་དགོས་སོ། །སེལ་གྲངས་ཚོག་གིས་རྩི་གྲངས་ཁག་དང་སེལ་གྲངས་ཁག་དེ་བུ་བུ་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད། སེལ་གྲངས་ཚོག་གི་གཡས་སློབ་སྲུ་གྱི་གནས་ནི་བརྒྱ་ཆ་དང་། བརྒྱ་ཆ། རྩི་ཆ་སོགས་དང་། གཡོན་གྱི་གནས་ནི་གཅིག་གནས་དང་། བརྒྱ་གནས། བརྒྱ་གནས་སོགས་ཡིན། སེལ་གྲངས་ཚོག་ཐད་ཀར་བསྐྱོགས་པས་སློམ་འཐེན་གྱི་རྩི་ཐབས་སློབ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཅིང་། ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ནི། ང་ཚོས་བརྒྱ་གནས་དང་། ཡང་ན་བརྒྱ་གནས་དང་བརྒྱ་ཆའི་གནས། ཡང་ན་བརྒྱ་ཆའི་གནས་སོགས་ཅི་ཡོད་བསྐྱོགས་ཏེ་བརྩིས་ནའང་འགྲིགས།

སེལ་གྲངས་ཀྱི་རྒྱུར་རྩིས་དང་བཤོད་རྩིས། Multiplication and Division of Decimals

ང་ཚོས་རྩི་གྲངས་རྒྱུར་རྩིས་ལྟར་སེལ་གྲངས་བརྒྱུར་བྱུང། རོན་དངོས་ཐོག་རྒྱུར་རྩིས་རྒྱག་སྐབས་ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚོག་ལ་ཁ་ལ་མི་གྱེད་པར་རྩི་གྲངས་རྒྱུར་བརྒྱུར་དགོས། རྒྱུར་རྩིས་བརྒྱུར་བའི་ཐོབ་ལ་གྲངས་ཀ་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱོད་བསྐྱོམས་སེལ་གྲངས་གནས་ཅི་ཡོད་བྲངས་ཏེ་སེལ་གྲངས་ཚོག་རྒྱག་དགོས། སེལ་གྲངས་གནས་གཉིས་ཅན་ཞིག་སེལ་གྲངས་གནས་གཅིག་ཅན་གྱིས་བརྒྱུར་ན། སེལ་གྲངས་གནས་ཀྱི་བསྐྱོམས་ $2 + 1 = 3$ ཡིན་པས། བརྒྱུར་ཐོབ་ཀྱི་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་གྲངས་གནས་གསུམ་བྲངས་ཏེ་དེར་སེལ་གྲངས་ཚོག་རྒྱག་དགོས། སེལ་གྲངས་ཀྱི་བཤོད་རྩིས་ཀྱང་ལས་སླ། བཤོད་རྩིས་རྒྱག་སྐབས་གཤམ་གསལ་གནས་རྩི་གྲངས་ཁག་སློབ་ཕུག་ཚོར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས།

- ཀ) སེལ་གྲངས། = རྩལ་གྲངས། (ཟད་ཀོར་མིན་པ་ཞིག)
- ཁ) རྩལ་གྲངས། སེལ་གྲངས།
- ག) སེལ་གྲངས། སེལ་གྲངས།
- ང) རྩལ་གྲངས། རྩལ་གྲངས། (ཟད་ཀོར་མིན་པ་ཞིག)
- ཅ) སེལ་གྲངས། ཡང་ན་100 ཡང་ན་1000

གོང་གི་དོན་ཚན་ཀ་པ་ལྟ་བུའི་སེལ་གྲངས་དང་རྩལ་གྲངས་ཀྱི་བཤོད་ཅིས་སྐབས། ཐོག་མར་ང་ཚོས་བཤོ་བུའི་གྲངས་ཁག་བཤོད་པ་དང་། དེ་ནས་སེལ་གྲངས་ཁག་བཤོད་དགོས། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཁག་གི་སྐབས་བཤོས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་མཐུན་དེར་སེལ་གྲངས་ཚོག་བརྒྱབས་ཏེ་ནམ་རྒྱུན་ལྟར་ཅིས་རྒྱག་དགོས།

ཁ་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ང་ཚོས་བཤོད་བྱེད་ལ་10 ཡང་ན་100 ཡང་ན་1000 གིས་བརྒྱར་རྗེས། སེལ་གྲངས་ཚོག་མེད་པ་བཟོ་རྗེས་དེ་ནམ་རྒྱུན་བཞིན་བཤོད་ཅིས་རྒྱག་དགོས།

ག་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ང་ཚོས་བཤོད་བྱེད་ཀྱི་སེལ་གྲངས་མེད་པ་བཟོས་རྗེས་ནམ་རྒྱུན་བཞིན་བཤོད་ཅིས་རྒྱག་དགོས།

$\frac{70}{0.01} - 75 = ?$ རྩལ་གྲངས་ལ་རྩལ་གྲངས་ཀྱིས་བཤོ་བ་ལྟེ། ང་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སློབ་དེབ་ནང་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པས་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་བཤད་ནན་ཏན་བྱ་དགོས།

སེལ་གྲངས་ལ་10 ཡང་ན་100 ཡང་ན་1000 སོགས་ཀྱིས་བཤོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ང་ཚོས་བཤོ་བུའི་སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་གཡོན་སྤོགས་སུ་གོ་རིམ་ལྟར་གནས་གཅིག་གམ་གནས་གཉིས་སམ་ཡང་ན་གསུམ་སོགས་སློང་དགོས། སློབ་ཕྲག་ཚོའི་རིག་རྩལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་གཤམ་གསལ་འདྲི་བར་ལན་འདེབས་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སློབས་སྡེལ་དགོས།

- 1) 1 ནས་ $\frac{2}{0.002}$ ཡི་རྒྱར་སྤོག་གྲངས་འཕྲེན།
- 2) 8 ལ་སེལ་གྲངས་གང་གིས་བརྒྱར་ན་བརྒྱར་ཐོབ་10 འབྲུང་ངམ།
- 3) 0.5 དང་0.5 བརྒྱར་པའི་བརྒྱར་ཐོབ་ལ་0.75 བརྒྱན་ཚོ། ང་ཚོར་གྲངས་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་བམ།
- 4) $(5 \div 0.05) \times (0.05 \div 5) = ?$
- 5) 2.5 དང་0.4 ཡི་བརྒྱར་ཐོབ་ལས་1 འཕྲེན།
- 6)

པ་ཉ སེལ་གྲངས་ཀྱི་སློབ་རྩིས། Addition of Decimals

སེལ་གྲངས་སློབ་རྩིས་ལྟངས་ནི་རྩིས་གྲངས་སློབ་རྩིས་ལྟངས་ལྟར་ལས་སྲ། བྱད་པར་གཅིག་རང་ཡོད་པ་ནི་སེལ་གྲངས་
རྣམས་མ་སློབ་གོང་དུ་སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་ངེས་པར་དུ་ཁ་ཐུག་འཁེལ་བར་བཟོ་དགོས་ཀྱི་དེ་ཡིན། དེའི་ཚེད་ང་ཚོས་སེལ་
གྲངས་ཚོག་མཉམ་དུ་འཁེལ་བ་བཞག་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་23.05 དང་8.2 དང་5 བཅས་བསློབ་སེལ་བ་ན།

སྐབས་འདིར་གྲངས་ཀ་དང་པོ་དེར་སེལ་གྲངས་གནས་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་དེར་སེལ་གྲངས་གནས་གཅིག་
གསུམ་པ་དེ་ནི་རྩིས་གྲངས་བཅས་ཡིན་སྟབས། འདིར་སེལ་གྲངས་གནས་མང་ཤོས་₂ རེད།

དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་གཡམས་སྤྱོད་སེལ་གྲངས་མཁོའི་ལྷན་ཀར་བྲིས་ཏེ་སེལ་གྲངས་གནས་
གཉིས་རེ་ཡོད་བཞིན་གཤམ་གསལ་ལྟར་འབྲི་དགོས།

23.05; 8.2 རྟེན་8.20; 5 རྟེན་5.00

འདི་དག་སློབ་པར། ང་ཚོས་གྲངས་ཀ་རྣམས་གཞུང་དུ་བསྐྱོགས་ཏེ་སེལ་གྲངས་ཚོག་ཐད་ཀར་འཁེལ་བར་བྱ་དགོས།

$$\begin{array}{r}
 8.20 \\
 + \quad \quad \\
 \hline
 36.25
 \end{array}$$

བསློབ་སློབ་སྐབས། ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚོག་ནི་གཞུང་དུ་བཀོད་པའི་སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་འབྲི་དགོས།
གཤམ་གྱི་རྩིས་དཔེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་དང་།

ཀ) 4.83 དང་0.97; 3.42

$$\begin{array}{r}
 4.83 \\
 0.97 \\
 + 3.42 \\
 \hline
 9.22
 \end{array}$$

ཁ) 2.068 དང་5.873; 0.954

$$\begin{array}{r}
 2.068 \\
 5.873 \\
 + 0.954 \\
 \hline
 8.895
 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། ཀ་པའི་བསློབ་སློབ་སྐབས་ནི་9.22 རེད།

ཁ་པའི་བསློབ་སློབ་སྐབས་ནི་8.895 རེད།

དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། བཅུ་ཆའི་གྲངས་གནས་འགྲིལ་སྐབས་སིལ་གྲངས་ཚོག་ལས་བཞུལ་
ཏེ་གཅིག་ཅན་གྱི་གནས་སུ་སླེབས་སྲིད།

ཕྱི་ས་དཔེ། 1. 7.8, 13 དང་ 19.77 བཅས་སློམས་ཤིག།

7.8 0	
13.0 0	
<u>+19.7 7</u>	
<u>40.5 7</u>	དེས་ན་ཐོབ་འབྲས་ནི་ 40.57 རེད།

ཕྱི་ས་དཔེ། 2. 0.956, 2.7 དང་ 6 བཅས་ཀྱི་བསློམས་ཐོབ་ཚོལ།

0.956	
2.700	
<u>+ 6.000</u>	
9.656	དེས་ན་བསློམས་ཐོབ་ 9.656 རེད།

ཕྱི་ས་དཔེ། 3. 48.59 + 24.785 + 9.031 གི་བསློམས་ཐོབ་ཚོལ་དུ་ཅིག

48.590	
24.785	
<u>+ 9.031</u>	
82.406	དེས་ན་བསློམས་ཐོབ་ 82.406 རེད།

སྦྱོང་ཚན། 7.1

༡ གཤམ་གསལ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱེམས་ཐོབ་ཚོལ།

ཀ)

$$\begin{array}{r} 102.36 \\ 7.054 \\ + 0.800 \\ \hline \end{array}$$

ཁ)

$$\begin{array}{r} 0.06 \\ 4.108 \\ + 19.500 \\ \hline \end{array}$$

ག)

$$\begin{array}{r} 4.602 \\ 20.3 \\ + 0.98 \\ \hline \end{array}$$

ང)

$$\begin{array}{r} 8.003 \\ 41.7 \\ + 0.940 \\ \hline \end{array}$$

༢ སྐྱེམས།

ཀ) $3.857, 4.52 \text{ ནང } 0.7$

ཁ) $0.29, 1.8 \text{ ནང } 55$

ག) $12.16, 34 \text{ ནང } 89.4$

ང) $15.44, 6.523 \text{ ནང } 20$

༣ ཚུ་བ་འབྲས་ཚོལ།

ཀ) $0.007 + 8.5 + 30.08$

ཁ)

ག)

ང)

ཙ)

མ)

7.2 སེལ་གྲངས་ཀྱི་འཕྲེན་ཚུ་བ། Subtraction of Decimals

སེལ་གྲངས་ཤིག་སེལ་གྲངས་གཞན་ལས་འཕྲེན་སྐབས། ང་ཚོས་སློབ་ཚུ་བ་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ལྟར་བྱ་དགོས། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་བརྒྱད་རིམ་དེ་དྲན་གསོ་བྱའོ། །

ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ནམས་ཀྱི་སེལ་གྲངས་ཚོག་གཞུང་སློག་ཚུ་བ་གཞི་ཐོག་ཐད་ཀར་འཁེལ་བར་བྱ་དགོས། སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་མུར་བཞག་སྟེ་ནམ་རྒྱན་ལྟར་འཕྲེན་དགོས། མཐའ་མར་ང་ཚོས་འཕྲེན་ཐོབ་ལ་སེལ་གྲངས་ཚོག་གཞུང་སློག་ཚུ་བ་གཞི་ནང་གི་ཚོག་ཐད་ཀར་མར་འབྲི་དགོས་སོ། །

ད་ལྟ་ང་ཚོས་2.68 ནས་0.25 འཕྲེན་ན།

$$\begin{array}{r} 2.68 \\ - 0.25 \\ \hline 2.43 \end{array}$$

དེའི་ལན་ནི་2.43 རེད།

ང་ཚོས་6.8 དང་10.052 གཉིས་ཀྱི་དེ་བག་འཚོལ་ན།

$$\begin{array}{r} 10.052 \\ - 6.800 \\ \hline 3.252 \end{array}$$

དེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བག་ནི་3.252 རེད།

ང་ཚོས་8 ནས་0.529 འཕྲེན་ན།

$$\begin{array}{r} 8.000 \\ - 0.529 \\ \hline 7.471 \end{array}$$

དེའི་ཐོབ་འབྲས་ནི་7.471 རེད།

ཚི་ས་དཔེ། 4. 8.76 ནས་8.41 འཐེན།

$$\begin{array}{r} 8.76 \\ - 8.41 \\ \hline 0.35 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། དགོས་མཁོའི་ཚི་ས་འབྲས་ནི་0.35 རེད།

ཚི་ས་དཔེ། 5. 3.95 དང་5.1 གི་དེ་བག་ཚོལ།

$$\begin{array}{r} 5.10 \\ - 3.95 \\ \hline 1.15 \end{array}$$

དེའི་དེ་བག་ནི་1.15 རེད།

ཚི་ས་དཔེ། 6. 1 ལས་0.823 འཐེན།

$$\begin{array}{r} 1.000 \\ - 0.823 \\ \hline 0.177 \end{array}$$

དེའི་ལན་ནི་0.177 རེད།

སློབ་ཚན། 7.2

༡ ཚི་ས་འབྲས་ཚོལ།

ཀ)

ཁ) $2.8 - 1.6 =$

ག) $0.59 - 0.23 =$

ང) $5.324 - 2.403 =$

༡། འབྲེལ།

- ཀ) ཅས་ 18.25 ཁ) 8.4 ཅས་ 5.36 ཅ) 250 ཅས་ 202.54
- ང) 5.206 ཅས་ 2.051 ཅ) 2.107 ཅས་ 0.314

༢། ཕྱིས་འབྲས་ཚོལ།

- ཀ) 9.756 - 6.28 ཁ)
- ཅ) ཅ)

7.3 སེལ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕྱིས། Multiplication of Decimals

ང་ཚོས་གྲངས་ཚེའི་སྒྲུབ་ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤྲོད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤྲོད་ལོང་། སེལ་གྲངས་གྲངས་ཚེ་བསྒྲུབ་རྗེས་གྲངས་ཚེ་སྒྲུབ་ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤྲོད་ལ། སླར་ཡང་གྲངས་ཚེ་སེལ་གྲངས་སྤོག་ཐབ་དགོས། གཤམ་གསལ་ཕྱིས་དཔེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་དང་།

ཀ) དེ་ 0.6 གྱིས་སྒྲུབ།

$$\begin{array}{r}
 12 \\
 \times 6 \\
 \hline
 72 \\
 0000 \\
 \hline
 720
 \end{array}$$

1.2×0.6

$= \frac{72}{100}$

$= 0.72$

ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ནི།

$$\begin{array}{r}
 12 \\
 \times 6 \\
 \hline
 72
 \end{array}$$

ཡིན་པས་ང་ཚོར་

ཐོབ།

དེར་བརྟེན། $12.6 \times 0.6 = 0.72$

ཁ) དང་ 2.9 ལྷན་ཕྱིས་སྒྲུབ།

7.04 × 2.9 དེ་ འདི་ལྷན་བཅི་སྒྲུབ་སྤྱོད།

$$= \frac{704 \times 29}{100 \times 10}$$

ཐབས་ལམ་གཞན་ནི་

$$\begin{array}{r}
 704 \\
 \times 29 \\
 \hline
 6336 \\
 +14080 \\
 \hline
 20416
 \end{array}$$

ཡིན་པས།

དེར་བརྟེན། $7.04 \times 2.9 = 20.416$

ང་ཚོར། 0.258×5

$$= \frac{258}{1000} \times 5$$

$$= \frac{258 \times 5}{1000}$$

$$= \frac{1290}{1000} = 1.290$$

དེར་བརྟེན། $0.258 \times 5 = 1.290$

ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ནི།

258
× 5
1290

ཡིན་པས་ང་ཚོར་

བྱུང་།

གོང་གི་ཕྱིས་དཔེ་ཚང་མའི་བསྐྱར་ཐོབ་ལ་བརྟེན་ཞེས། ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་ཤེས་སོང་ངམ་ཞེ་ན།

སེལ་གྲངས་གཉིས་སམ་ཡང་ན་སེལ་གྲངས་དང་ཚིལ་གྲངས་བསྐྱར་དགོས་ཚེ།

- ༡༥ ཐོག་མར་སེལ་གྲངས་ཚོག་ལ་སྐྱང་མེད་ཀྱིས་དེ་དག་ཚིལ་གྲངས་བཞིན་བསྐྱར་དགོས།
- ༢༥ ཤེས་ཟེན་པའི་གྲངས་ཀྱི་སེལ་གྲངས་གནས་ཀྱི་གྲངས་ཀའི་བརྗོམས་ཐོབ་འཚོལ་དགོས།
- ༣༥ ཤེས་ཟེན་པའི་སེལ་གྲངས་གནས་རྣམས་བརྗོམས་ཞེས། བསྐྱར་ཐོབ་ཀྱི་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་གྲངས་དེ་ཡོད་སར་སེལ་གྲངས་ཚོག་འཇུག་དགོས།

ཕྱིས་དཔེ། 7. 9.2 དང་ 6.07 གྱི་བསྐྱར་ཐོབ་ཚོལ་དུ་ཕྱིག

607

92
01214
+54630
55844

9.2 རང་སེལ་གྲངས་གནས་གཅིག་དང་། 6.07 རང་སེལ་གྲངས་གནས་གཉིས་ཡོད་པས་བརྗོམས་ན་3 ཡིན་པར་བརྟེན། ང་ཚོས་བསྐྱར་ཐོབ་ལ་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་གནས་གསུམ་གྱི་སར་སེལ་གྲངས་ཚོག་རྒྱག་དགོས།

དེར་བརྟེན། $9.2 \times 6.07 = 55.844$ ཡིན་པས། དགོས་མཁོའི་བསྐྱར་ཐོབ་ནི་55.844 རེད།

ཚི་ས་དཔེ། 8. 0.907 དང་12 ལྟུང་།

ལན།

$$\begin{array}{r} 907 \\ \times 12 \\ \hline 1814 \\ +9070 \\ \hline 10884 \end{array}$$

བསྐྱར་ཐོབ་ནང་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་གནས་གསུམ་ཡོད་སར་སིལ་གྲངས་ཚོག་རྒྱབ་ནང་ཚོར་10.884 ཐོབ།
 དེས་ན་0.907 དང་12 གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་ཐོབ་10.884 རེད།

སློབ་ཚན། 7.3

༡ ཚི་ས་འབྲས་ཚོལ།

ཀ) 20.7×1.05

ཁ) 4.05×63.4

ག) 3.76×8.5

ང) 0.52×0.9

ཅ) 7.43×14.1

ཆ) 0.008×20

ཇ) 160.5×3.04

ཉ) 0.07×2.9

ད) 8.85×100

༢ ག་ཤམ་གསལ་རྣམས་བཙུ་བར་དགོས་མཁོའི་ཚི་ཐབས་སྟོན།

ཀ)

$$\begin{array}{r} 12.87 \\ \times 4.2 \\ \hline \end{array}$$

ཁ)

$$\begin{array}{r} 0.95 \\ \times 6.6 \\ \hline \end{array}$$

ག)

$$\begin{array}{r} 3.197 \\ \times 10 \\ \hline \end{array}$$

ང)

$$\begin{array}{r} 0.008 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$$

༣ ག་ཤམ་གསལ་རྣམས་སློམས་སྦྱིག་བྱས་ཏེ་འབྲིགས་པ་རྣམས་རང་གི་འབྲི་དེབ་ནང་བྲིས།

ཀ) 0.2×1	
ཁ) 0.3×0.3	0.2
ག) 0.12×0.4	1.00
ང) 6×0.5	0.09
ཅ) 0.05×2	0.048

ཤ་ལ སེལ་གྲངས་ཞིག་དང་ 10, 100, 1000 སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བྱེད་པ།

སེལ་གྲངས་ལ་སེལ་གྲངས་ཀྱིས་བསྐྱར་སྟངས་ནི། སེལ་གྲངས་ཀྱིས་གྲངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ལས་སྐྱོད་ཡོད་པ་དང་ཚོས་སྐྱངས་ཡོད།

དང་ཚོས་ ཀ) 6.458×10 ཁ) 6.458×100 ག) 6.458×1000 བཅས་བསྐྱར་བྱེད།

ཀ) $6458 \times 10 = 64580$	དེར་བརྟེན།	$6.458 \times 10 = 64.58$
ཁ) $6458 \times 100 = 645800$	དེར་བརྟེན།	$6.458 \times 100 = 645.8$
ག) $6458 \times 1000 = 6458000$	དེར་བརྟེན།	$6.458 \times 1000 = 6458$

གོང་གསལ་ལས་དང་ཚོས་ཅི་ཞིག་ཤེས་སོང་ངམ་ཞེ་ན།

སེལ་གྲངས་ཞིག་གྲངས་ཀ་10 ཡིས་བསྐྱར་བ་ན་དང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚེག་གནས་གཅིག་གཡས་སུ་སྡོད་གོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གྲངས་100 ཡིས་བསྐྱར་ན་སེལ་གྲངས་ཚེག་གནས་གཉིས་གཡས་སུ་སྡོད་གོས་ལ། གྲངས་ཀ་1000 གིས་བསྐྱར་ན་དང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚེག་གནས་གསུམ་གཡས་སུ་སྡོད་གོས་སོ། །སེལ་གྲངས་ཁག་གི་གཡས་གནད་ཅན་གྱི་གྲངས་གནས་(གྲུད་ཀོར་མིན་པ་) མཐའ་མ་དེའི་ཇིས་ཀྱི་གྲངས་ཀྲད་ཀོར་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་འབྲས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་པས་གྲུད་ཀོར་རྣམས་མེད་པར་བཟོས་ཀྱང་ཚོག་གོ།

དཔེར་ན། $5.800 = 5.80 = 5.8$

$0.6 = 0.60 = 0.600$ སེལ་གྲངས་དགོས་མཁོ་ལྷན་དུ་བཞག་པའི་སེལ་གྲངས་ཁག་གི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་གྲངས་གནས་
རྒྱ་ཐོག་དོར་བའམ་གསར་དུ་དགོས་མཁོ་ཅི་ཡོད་ལྟར་སློན་དགོས། ཡིན་ཡང་། 5.001 གི་ནང་འབྲེལ་བའི་
བརྒྱ་ཐོག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱ་ཐོག་གནས་སུ་ཡོད། འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཐོག་གལ་གནས་ཅན་གྱི་གྲངས་གནས་
ཡོད་པར་བརྟེན་འདི་ཞི་དོན་དང་ལྡན་ཞོ། །

ཕྱི་ས་དཔེ། 9. 15.003 དེ་ 10 ཡིས་སྒྱུར།

ལན། $15.003 \times 10 = 150.03$

(ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚེག་དེ་གནས་གཅིག་གཡས་སུ་སློབ་ཡོད།)

ཕྱི་ས་དཔེ། 10. 25.7 དེ་ 100 ཡིས་སྒྱུར།

ལན། $25.7 \times 100 = 2570$

(ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚེག་དེ་གནས་གཉིས་གཡས་སུ་སློབ་ཡོད།)

ཕྱི་ས་དཔེ། 11. 1.05 དེ་ 1000 ཡིས་སྒྱུར།

ལན། $1.05 \times 1000 = 1050$ (ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚེག་དེ་གནས་གསུམ་གཡས་སུ་སློབ་ཡོད།)

ལྷོ་བོ་ཚོ། 7.4

1) ཚི་ས་འབྲས་འཚོལ།

ཀ)	ཁ)	ག)	ང)
ཅ)	ཆ)	ཇ)	ཉ)
ད)	མ)	ད)	ན)
བ)	པ)	བ)	

མ་ལ སེལ་གྲངས་བཞོད་ཚི་ས། Division of Decimals

སེལ་གྲངས་ཚི་ས་གྲངས་སམ་ཡང་ན་སེལ་གྲངས་ཀྱིས་བཞོ་བཞི་ཚི་ས་གྲངས་ལ་ཚི་ས་གྲངས་ཀྱིས་བཞོ་བ་བཞིན་ལས་སྒྲ་པོ་ཞིག་རེད།

1) སེལ་གྲངས་ཚི་ས་གྲངས་ཀྱིས་བཞོ་བ།

ང་ཚོས་ དེ་8 ཀྱིས་བཞོད་དོ། །

$$\begin{array}{r}
 6.52 \\
 8 \overline{) 52.16} \\
 \underline{-48} \\
 41 \\
 \underline{-40} \\
 16 \\
 \underline{-16} \\
 \underline{0}
 \end{array}$$

སྲིན་དུ་ཚི་ས་གྲངས་ཁག་བཞོས་ཡོད། སེལ་གྲངས་ཁག་གི་གྲངས་གནས་འོག་ཏུ་མར་ཕབ་སྟེ་སྲིན་ང་ཚོས་བཞོས་ཐོབ་ཀྱི་གཅིག་གནས་ཀྱི་གཡས་སུ་སེལ་གྲངས་ཚོག་བྲིས་ཏེ་ནམ་རྒྱུན་བཞིན་བཞོད་དགོས།

ཡང་ང་ཚོས་ 0.36 དེ་4 ཡིས་བཞོད་དོ། །

$$\begin{array}{r}
 0.09 \\
 4 \overline{) 0.36} \\
 \underline{-0} \\
 36 \\
 \underline{-36} \\
 \underline{0}
 \end{array}$$

བཞོ་བུ་ནང་ཚི་ས་གྲངས་ཁག་མེད་པས་ང་ཚོས་བཞོས་ཐོབ་ནང་0 དང་སེལ་གྲངས་ཚོག་བྲིས་རྗེས་36 ནམ་རྒྱུན་བཞིན་བཞོད་དགོས།

ཡང་ང་ཚོས་ དེ་12 གྱིས་བགོད་དོ། 1

$$\begin{array}{r} 0.61 \\ 12 \overline{) 7.32} \\ \underline{-0} \\ 73 \\ \underline{-72} \\ 12 \\ \underline{-12} \\ 0 \end{array}$$

7 < 12 ཡིན་པས་7 རང་བགོད་བྱེད་12 རྩེངས་0 ཡོད་པ་
དང་། བགོས་ཐོབ་ནང་གི་གཅིག་གནས་སུ་0 ཐོབ་རྩེས་དེའི་
གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཚེག་བྲིས་རྩེས་སྐར་བཞིན་བགོ་དགོས།

ང་ཚོས་ དེ་ 5 ཡིས་བགོད་དོ། 1

$$\begin{array}{r} 1.24 \\ 5 \overline{) 6.20} \\ \underline{-5} \\ 12 \\ \underline{-10} \\ 20 \\ \underline{20} \\ 0 \end{array}$$

བགོས་ལྷག་མཐའ་མ་2 དེ་བགོད་བྱེད་ཀྱི་བགོ་བར་ང་ཚོས་བགོ་
བྱེད་གཡས་སུ་0 བྲིས་བས་བགོས་ལྷག་20 ཐོབ་པ་དེ་5 ཡིས་
བགོད་དགོས།

ཆ.32

ང་ཚོས་ཅི་ཞིག་ཤེས་སོང་ངམ་ཞེ་ན།

སེལ་གྲངས་ཀྱིས་རྩིལ་གྲངས་བགོ་བར་ཐོག་མར་ང་ཚོས་བགོ་བྱེད་རྩིལ་གྲངས་ཁག་བགོ་བ་དང་། དེ་ནས་བགོས་ཐོབ་
ཀྱི་གཅིག་གནས་ཀྱི་གཡས་སུ་སེལ་གྲངས་ཚེག་བཞག་རྩེས་བགོ་བྱེད་སེལ་གྲངས་ཁག་བགོ་དགོས་པ་ཤེས་ཟིན། བགོ་བྱེད་རྩིལ་
གྲངས་ཁག་དེ་བགོད་བྱེད་ལས་ཚུང་བའི་སྐབས་སུ། རྫོན་དུ་ང་ཚོས་བགོས་ཐོབ་ཀྱི་གཅིག་གནས་སུ་0 བྲིས་རྩེས་སེལ་གྲངས་
ཚེག་རྒྱག་དགོས། དེ་ནས་བགོ་བྱེད་གྲངས་གནས་ཀྱིས་གྲངས་ཚེ་བ་བཅོས་ཏེ་སྐར་རྒྱུན་བཞིན་བགོད་དགོས་པ་ཤེས་ཡོད།

གལ་ཏེ་བགོ་བྱེད་གྲངས་གནས་རྩོགས་སོང་ན་ང་ཚོས་བགོ་བྱེད་བགོས་ལྷག་ཀྱི་གཡས་སུ་0 བྲིས་ཏེ་བརྒྱད་རིམ་
དེ་མུ་མཐུད་དུ་བྱེད་དགོས། སེལ་གྲངས་བགོད་ཚི་ལྱི་གོ་ཉོགས་ལེགས་པར་སྲེལ་བྱེད་ཆེད་ང་ཚོས་གཤམ་གསལ་གྱི་
དཔེ་ལ་བརྟེན། 1

ཚི་ས་དཔེ། **12.** 93.45 དེ་15 ཡིས་བཞོད་དོ། །

$$\begin{array}{r}
 6.23 \\
 15 \overline{)93.45} \\
 \underline{-90} \\
 34 \\
 \underline{-30} \\
 45 \\
 \underline{-45} \\
 0
 \end{array}$$

དེར་བཞེན།

ཚི་ས་དཔེ། **13.** 0.296 དེ་8 ཀྱིས་བཞོད་དོ། །

$$\begin{array}{r}
 0.037 \\
 8 \overline{)0.296} \\
 \underline{-0} \\
 29 \\
 \underline{-24} \\
 56 \\
 \underline{-56} \\
 0
 \end{array}$$

དེར་བཞེན།

ཚི་ས་དཔེ། **14.** 8.28 དེ་12 བཞོད་དོ། །

$$\begin{array}{r}
 0.69 \\
 12 \overline{)8.28} \\
 \underline{-0} \\
 82 \\
 \underline{-72} \\
 108 \\
 \underline{-108} \\
 0
 \end{array}$$

དེར་བཞེན།

ཚི་ས་དཔེ། 15. 76.23 དེ་18 ཀྱིས་བགོད་དོ།

4.235	
18 76.230	
-72	
42	
-36	
63	
-54	
90	
-90	
0	

དེར་བཞེན།

8003419988 4.235

སློབ་ཚན། 7.5

ག་གམ་གསལ་ཚི་ས་གཞི་ཁག་གི་བགོས་ཐོབ་ཚོལ།

ག)	ཁ)	ག)
ང)	ཅ)	ཆ)
ཇ)	ཉ)	ད)

མ་ཆ སེལ་གྲངས་ཀྱིས་སེལ་གྲངས་བཞོད་པ། **Division of a Decimal by a Decimal**

ང་ཚོས་ དེ་ 1.4 ཡིས་བཞོད་དོ། །

ང་ཚོར་ $5.04 \div 1.4 = \frac{5.04}{1.4}$ ཡོད། །

འདིར་བཞོ་བྱ་ནང་སེལ་གྲངས་གནས་² དང་བཞོད་བྱེད་ནང་སེལ་གྲངས་གནས་¹ ཡོད། ང་ཚོས་བཞོད་བྱེད་ཚུ་ལ་གྲངས་སྲ་ག་གམ་གསལ་ལྟར་བརྗེ་དགོས།

$$\frac{5.04}{1.4} = \frac{5.04 \times 10}{1.4 \times 10} = \frac{50.4}{14}$$

$$\begin{array}{r} 3.6 \\ 14 \overline{) 50.4} \\ \underline{-42} \\ 84 \\ \underline{-84} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $5.04 \div 1.4 = 3.6$

ད་ང་ཚོས་ དེ་ 1.05 ཡིས་བཞོད་དོ། །

$$\frac{31.5}{1.05} = \frac{31.5 \times 100}{1.05 \times 100} = \frac{3150}{105}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ 105 \overline{) 3150} \\ \underline{-315} \\ 0 \end{array}$$

བཞོད་བྱེད་ལ་སེལ་གྲངས་གནས་ ཡོད་པས་ང་ཚོས་ཚུ་ལ་གྲངས་སྲ་བསྐྱར་བར་ ཡིས་བསྐྱར་ཡོད།

དེར་བརྟེན། $31.5 \div 1.05 = 30$

གོང་གི་ཚུ་དཔེ་ནང་། བཞོ་བྱ་དང་བཞོད་བྱེད་གཉིས་¹⁰ འམ་ཡང་ན་¹⁰⁰ ཡིས་བསྐྱར་ཏེ་བཞོད་བྱེད་ཚུ་ལ་གྲངས་ཐོབ་ཡོད། འདིའི་སློབ་ཀྱི་སློབ་བཅར་འདང་ངེས་བྱུང་ན། སློབ་མ་ཚོས་བཞོད་བྱེད་དང་བཞོ་བྱ་གཉིས་ཀའི་སེལ་གྲངས་ཚེག་ཀྱི་གནས་གཅིག་མཚུངས་སྲ་སློབ་ཏེ་བཞོད་བྱེད་ཚུ་ལ་གྲངས་སྲ་ཐད་ཀར་བཟོ་བྱེད།

ཚི་ས་དཔེ། **16.** 147.492 རེ་2.04 ཡིས་བགོད་དོ། །

ལན།

$\begin{array}{r} 72.3 \\ 204 \overline{) 14749.2} \\ \underline{-1428} \\ 469 \\ \underline{-408} \\ 612 \\ \underline{-612} \\ 0 \end{array}$	<p>དེར་བརྟེན།</p>	$147.492 \div 204 = 72.3$
---	-------------------	---------------------------

ཚི་ས་དཔེ། **17.** 691.68 རེ་52.4 ཡིས་བགོས།

$\frac{691.68}{52.4} = \frac{6916.8}{524} = \frac{69168}{5240} = \frac{691680}{52400}$

$\begin{array}{r} 13.2 \\ 524 \overline{) 6916.8} \\ \underline{-524} \\ 1676 \\ \underline{-1572} \\ 1048 \\ \underline{-1048} \\ 0 \end{array}$	<p>དེར་བརྟེན།</p>	$6916.8 \div 524 = 13.2$
---	-------------------	--------------------------

སློབ་ཚན། 7.6

གཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་བགོས་ཐོབ་ཚོལ།

ཀ) $9.2 \div 2.3$

ཁ) $35.358 \div 0.83$

ག) $19.24 \div 19.24$

ང) $2.816 \div 8.8$

ཅ) $1628.4 \div 46$

ཆ) $15.15 \div 0.75$

ཇ) $0.027 \div 0.09$

ཉ) $0.888 \div 2.22$

ད) $66.65 \div 2.15$

ཤ་ཤ རྩེལ་གྲངས་སེལ་གྲངས་ཀྱིས་བགོ་བ།

Division of a Whole Number by a Decimal

ཀ) ང་ཚོས་ 15 དེ་1.2 ཀྱིས་བགོ་འོ།

$$15 \div 1.2 = \frac{15}{1.2} = \frac{15 \times 10}{1.2 \times 10} = \frac{150}{12}$$

$$\begin{array}{r} 12 \overline{) 150.0} \\ \underline{-12} \\ 30 \\ \underline{-24} \\ 60 \\ \underline{-60} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $15 \div 1.2 = 12.5$

ཁ) ང་ཚོས་ 26 དེ་3.25 ཡིས་བགོ་འོ།

$$\frac{26}{3.25} = \frac{26 \times 100}{3.25 \times 100} = \frac{2600}{325}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ 325 \overline{) 2600} \\ \underline{-2600} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $26 \div 3.25 = 8$

ག) ང་ཚོས་ $9 \div 0.15$ ཡི་དགོས་ཐོབ་འཚོལ་ལོ། །

$$\frac{9}{0.15} = \frac{9 \times 100}{0.15 \times 100} = \frac{900}{15} = 60$$

དེར་བརྟེན། $9 \div 0.15 = 60$

ཚི་ས་དཔེ། 18. 76 དེ་0.019 ཡིས་བགོད་དགོས།

དེར་བརྟེན། $76 \div 0.019 = 4000$

ཚི་ས་དཔེ། 19. 88 དེ་0.08 ཀྱིས་བགོད་དོ།

$$\frac{76}{0.019} = \frac{76 \times 1000}{0.019 \times 1000} = \frac{76000}{19} = 4000$$

$$\frac{88}{0.08} = \frac{88 \times 100}{0.08 \times 100} = \frac{8800}{8} = 1100$$

དེར་བརྟེན། $88 \div 0.08 = 1100$

སློབ་ཚན། 7.7

ག་གམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་བགོས་ཐོབ་ཚོལ།

ཀ) $93 \div 3.1$

ཁ) $144 \div 0.12$

ག) $42 \div 0.025$

ང) $608 \div 0.32$

ཅ) $1391 \div 1.3$

ཆ) $225 \div 0.25$

ད) $7 \div 0.014$

ན) $804 \div 4.02$

མ་ད སེལ་གྲངས་ལ་སེལ་གྲངས་ (ལྷན་ཀོར་མིན་པ་ཞིག) ཀྱིས་བགོ་བ།

ཀ) ང་ཚོས་ $42 \div 16$ གི་ཕྱི་ཐབས་འཚོལ་རྒྱ།

$$\begin{array}{r} 2.625 \\ 16 \overline{)42.000} \\ \underline{-32} \\ 100 \\ \underline{-96} \\ 50 \\ \underline{-32} \\ 80 \\ \underline{80} \\ 0 \end{array}$$

ཁ) ང་ཚོས་ $3 \div 8$ ཀྱིས་བགོ་འོ།།

$$\begin{array}{r} 0.375 \\ 8 \overline{)3.000} \\ \underline{-0} \\ 30 \\ \underline{-24} \\ 60 \\ \underline{-56} \\ 40 \\ \underline{40} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $42 \div 16 = 2.625$

དེར་བརྟེན། $3 \div 8 = 0.375$

ཕྱི་མ་དཔེ། 20. $162 \div 40$ ཡིས་བགོ་ས།

$$\begin{array}{r} 4.05 \\ 40 \overline{)162.00} \\ \underline{-160} \\ 20 \\ \underline{-0} \\ 200 \\ \underline{-200} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $162 \div 40 = 4.05$

ཕྱི་མ་དཔེ། 21. $12 \div 96$ ཡིས་བགོ་ས།

$$\begin{array}{r} 0.125 \\ 96 \overline{)12.000} \\ \underline{-0} \\ 120 \\ \underline{-96} \\ 240 \\ \underline{-192} \\ 480 \\ \underline{-480} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $12 \div 96 = 0.125$

སློབ་ཚན། 7.8

༡། ག་ཤམ་གསལ་རྣམས་བཞོད་དགོས།

ཀ) $20 \div 50$

ཁ) $8 \div 100$

ག) $45 \div 125$

ང) $72 \div 576$

༢། ག་ཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་བགོས་ཐོབ་ཚོལ།

ཀ) $144 \div 15$

ཁ) $67 \div 25$

ག) $12 \div 80$

ང) $36 \div 45$

ཕ་༧ སིལ་གྲངས་ཤིག་ལ་10, 100 སོགས་ཀྱིས་བགོ་བ།

ག་ཤམ་གསལ་ཚི་ས་དཔེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་དང་།

ཀ) $38.05 \div 10$ ཡིས་བགོས་ན།

$$\begin{array}{r} 3.805 \\ 10 \overline{) 38.050} \\ \underline{-30} \\ 80 \\ \underline{-80} \\ 5 \\ \\ \underline{-0} \\ 50 \\ \underline{-50} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $38.05 \div 10 = 3.805$

ཁ) $139.8 \div 100$ ཡིས་བགོས་ན།

$$\begin{array}{r} 1.398 \\ 100 \overline{) 139.800} \\ \underline{-100} \\ 398 \\ \underline{-300} \\ 980 \\ \underline{-900} \\ 800 \\ \underline{-800} \\ 0 \end{array}$$

དེར་བརྟེན། $139.8 \div 100 = 1.398$

གོང་གི་རྩིས་དཔེ་ནང་། ང་ཚོས་སེལ་གྲངས་ཚོག་གི་གནས་ལ་བལྟས་ན། ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལྟར།
 སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་10 ཡིས་བལོད་སྐབས་གནས་གཅིག་གཡོན་དུ་སློང་གོས་ལ། 100 ཡིས་བལོད་སྐབས་གནས་
 གཉིས་གཡོན་དུ་སློང་གོས་སོ། །

སེལ་གྲངས་10, 100 སོགས་ཀྱིས་བལོད་སྐབས། བལོས་ཐོབ་ནི་བལོ་བུའི་སེལ་གྲངས་ཚོག་དེ་བལོད་བྱེད་ནང་
 དུ་ལྡན་ཀོར་གྲངས་ཇི་ཡོད་ལྟར་གཡོན་དུ་སློང་ནས་ཐོབ་ལ། ཁོག་རྩིས་བརྒྱབས་ནའང་གཤམ་གསལ་ལྟར་བལོས་ཐོབ་
 བཅི་ཐུབ་པོ། །

- ཀ) $103.5 \div 100 = 1.035$
- ཁ) $0.52 \div 10 = 0.052$
- ག) $2184.6 \div 1000 = 2.1846$
- ང) $13.07 \div 10 = 1.307$
- ཅ) $2.5 \div 100 = 0.025$

དོན་ལྡན་བྱ་རྒྱུ་། གལ་ཏེ་བལོ་བུའི་ནང་སེལ་གྲངས་ཚོག་གི་གཡོན་དུ་གྲངས་གནས་འདད་ངེས་མེད་ན། དགོས་
 མཁོ་ལྟར་ལྡན་ཀོར་འབྲི་དགོས།

རྩིས་དཔེ། 21. 1.7 དེ་ 10 , 100, 1000 བཅས་ཀྱིས་བལོ་བར་བྱ།

- ཀ) $1.7 \div 10 = 0.17$
- ཁ) $1.7 \div 100 = 0.017$
- ག) $1.7 \div 1000 = 0.0017$

སློབ་ཚན། 7.9

1) གཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་བཞོས་ཐོབ་ཚོལ།

- ཀ) $42.35 \div 10$ ཁ) $728 \div 1000$ ག) $640.2 \div 100$
- ང) $13.07 \div 100$ ཅ) $13.07 \div 1000$ ཆ) $0.98 \div 10$

2) གཤམ་གསལ་བར་སྟོང་ནང་10, 100, 1000 སོགས་ལས་གང་འོས་ཀྱིས་ཁ་སྟོང་ས།

- ཀ) $15.5 \div \square = 1.55$ ཁ) $243.7 \div \square = 2.437$
- ག) $0.6 \div \square = 0.06$ ཅ) $328 \div \square = 0.328$
- ཅ) $4.3 \div \square = 0.043$

མཁས་པར་གྱིས་ཤིག

- 1) སེལ་གྲངས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་རྩི་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་སེལ་གྲངས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་རྩི་ཐབས་དང་གཅིག་པ་བྱ་དགོས།
- 2) སེལ་གྲངས་སྟོང་པའམ་འཇེན་པའི་སྐབས། སེལ་གྲངས་ཚེག་རྣམས་ཐད་ཀར་གཞུང་ཞུག་རྒྱུ་ཚེས་ཐབས་སྟོན་དགོས།
བསྟོམས་ཐོབ་བམ་ཏེ་བག་གི་སེལ་གྲངས་ཚེག་ནི་གཞུང་ཞུག་ཚེས་གཞི་ནང་གི་སེལ་གྲངས་ཚེག་ཡོད་སར་རྒྱག་དགོས།
- 3) གལ་ཏེ་སེལ་གྲངས་རྣམས་ཀྱི་སེལ་གྲངས་གནས་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་ཚེག་གི་གཡས་ངོས་སུ་ལྡན་པོར་རྒྱག་
ཞེ་སེལ་གྲངས་གནས་མཉམ་པ་བཟོ་དགོས།
- 4) སེལ་གྲངས་གཉིས་བརྒྱུ་རྒྱུ་སྐབས་སེལ་གྲངས་ཚེག་དོར་ཞེ་སེལ་གྲངས་བཞིན་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཚེས་སེལ་གྲངས་ནང་གི་སེལ་གྲངས་

